

کوردستان و سوپای تورکیا

رزگار عومەر

rezgar70ca@yahoo.com

من له ووتاریکی پێشوومدا باسی ئەووم کرد که ئەنجامهکانی شەری تازەى ئەمریکا هیچ دلخۆشکەر نین، چ له ئاستی سیاسەتی نیو دولەتی چ لهسەر ئاستی عێراق و ئیقلیمی، چ بهو مەترسیه جیدیانهی که ئەپخاته سەر ئەو هەل و مەرجه سیاسیهی له سالی (۱۹۹۱) وه له کوردستاندا دروست بووه، ئیستاش به داخهوه رهوتی رووداوهکان راست و دروستی ئەم پێشھاتانه دەسەلێنی تەنانهت بهر له روودانی عەمەلی شەرکە.

ئێستا رهوتی رووداوهکان به پێچهوانهی دیدگای ئەو نووسەرانهی ناویان لەم شەری ئەمریکا نابوو (پیرۆزترین شەری)!! خەریکه له ئەلڤه‌ی یه‌که‌می خۆیدا به لول دانی ئەو هەل و مەرجهی کوردستان ده‌یه‌وئ دەست پێ بکا، هەره‌شه له هاو‌په‌یمانێکی ئەمریکاه ده‌ست پێ ده‌کا که خه‌لکانێکی زۆر تا ئیستاش ئەمریکاه سوپاکه‌ی به (مه‌هدی مونته‌زه‌ر) ی کورد له قه‌لهم ده‌دن، هەره‌شه له تورکیاه ده‌ست پێ ده‌کا که به بێ ره‌زاهه‌ندی ئەمریکاه هه‌نگاو نانی، تورکیاش پێش ئەوه‌ی ده‌وله‌تێکی ئیقلیمی بێ، ده‌وله‌تێکه ئەندامه له (ناتو) هه‌ر بۆیه‌ش ئەو مه‌رجانه‌ی دای ناوه دژ به کوردستان پێش ئەوه‌ی لووت به‌رزی ئایده‌لوژی حکومه‌ت و سوپا‌یه‌کی شو‌فینیس‌ت بێ، له خۆپازی بوونێکی گه‌وره‌و متمان‌ه‌یه‌کی بێ سنووره به ته‌که‌نه‌لوژیای کوشتن و وێران کردن که سوپای تورکیا وه‌کو ئەندامێکی ناتو لێ ی به‌هرمه‌نده.

له سالی ۱۹۹۱ وه تا ئیستا نه پێشمه‌رگه‌ی یه‌کێتی و پارتی، نه هیچ میلیشیا‌یه‌کی سه‌ربازی سه‌ربه‌خۆی خه‌لکی کوردستان سنووری تورکیایان پێشیل نه‌کردووه، تا ئیستاش هیچ بان‌دێکی تیرۆری له کوردستانه‌وه نه چووه ئارامی ژبانی دانیش‌توانی شاره‌کانی تورکیا بشو‌یوێتی، به پێچه‌وانه‌ی ئەمه‌ش سوپای تورکیا چ به دبلۆماسیه‌تی نه‌ینی و ناشکرای هردوو حیزبی ده‌سه‌لاتداری کورد چ بێ ئیزن له‌وان ده‌یان جار بۆته میوانی ره‌زا قورس و خویناوی سنووره‌کان، بیجگه له‌وش چ له ریگای (میت) چ له ریگای جاشی دێهاته‌کانه‌وه هه‌ر له رۆژ هه‌لاتی (وان) وه تا شارۆچکه‌ی (ساوپی) ده‌ستیان به خوینی ده‌یان پۆلی په‌ناهه‌نده سوور بووه که ویستویانه به برینی ئەم سنوورانه به‌ره‌و کۆچیکێ سوور دوا رۆژیکی دووره ده‌ست برۆن، ئەمانه‌ی ووتم هه‌مووی ئەوه دهرنه‌خه‌ن که نه‌گه‌ر دوو حیزبه کوردیه‌که‌ش تورکیا و ئێران و عێراقیان فێری سنوور به‌زان‌دینیش کردبێ. . . به‌لام خۆ به لایه‌نی که‌مه‌وه سنووری ئەم ده‌وله‌تانه‌بان پارستوه‌وه تەنانهت به سه‌رکوت نه‌قیان له ئۆپۆزیسیونی ئەم وولتانه بریوه له کوردستان، ئەمه له باری حه‌قوقیه‌وه به‌سه بۆ سه‌لمان‌دنی (التزام) ی ئیداره‌ی کوردی به پاراستنی سنووره‌کانی ئەوان.

ئیمه‌رۆ که سوپای تورکیا ده‌یه‌وئ کوردستان چه‌ک بکا و قسه له هیچ ده‌سه‌لاتێک و قه‌واره‌یکێ سه‌ربه‌خۆی سیاسی کوردستان نه‌بێ، ئەمه ته‌نیا مه‌به‌ستی پاوان کردنی که‌رکوک و موصل و پاراستنی تورکه‌مانه‌کانی کوردستان نییه، ئەمه ته‌نیا رووی دهره‌وی کێشه‌که‌یه، تورکیا ئیمه‌رۆ له ریگای ئەم له شکرکێشیه گه‌وره‌یه نوینه‌رایه‌تی هه‌موو ناسیۆنالیزم و

شو‌فینیزمی ده‌سه‌لاتداری ناوچه‌که ده‌کا که (۱۲) به‌هاره چاوه‌روانی تۆلەن، تۆله لهو راپه‌رینه جه‌ماوه‌ریه‌ی که توانی سوپای به‌عسی له کوردستان و باشوری عێراق پاو بئێ و هه‌یه‌بت و دیسپلینی حکومه‌تێکی ناسیۆنالیس‌تی له رۆژ هه‌لاتی ناوه‌راست تیک بشکێنی، سوپای تورکیا هه‌ر ئیستا له ناوچه‌که به پالپشتی ئەمریکا نوینه‌ری کلاسیکی ترین به خه‌به‌ر هاتنی دهرگای ده‌وله‌ت ده‌کا له سه‌رکوتی هه‌موو بزوتنه‌وه‌یه‌کی چینیانه‌تی و جه‌ماوه‌ری که به ئاسته‌م بونی شنه‌ی شو‌رش و ئازادی لێ بێ، وه نه‌گه‌ر ده‌وله‌ته‌کانی دراوسێش له میدیاکاندا به نیفاه‌تێکی سیاسیه‌وه ده‌لێن ئەمه مه‌سه‌له‌یه‌کی ناو‌خۆیی عێراقه . به‌لام لێپرس‌راوی سه‌ربازی و جاسوسیان نیه خه‌ون به‌وه نه‌بینن که که‌ی ئەوانیش بتوانن برا به‌شی عەمەلی سه‌رکوتی یه‌که‌جاره‌کی ئەم هەل و مەرجه بن، چونکه کاتێ سوپای تورکیا نه‌خسه بۆ گرتنی ده‌وک و هه‌ولێر دانه‌رپۆزی ده‌یه‌وئ دوو ئامانج به‌دی به‌ینی، که یه‌که‌کیان له‌سه‌ره‌وه باس‌م کرد . دووه‌میشیان ده‌یه‌وئ

نامه‌یه‌کی پڕ له هه‌ره‌شه‌ی عەمەلی ی بۆ چه‌پ و بزوتنه‌وه‌ی دزی شەری له تورکیا بنی‌رێ، کاتیکیش سوپای پاسداران به زنجیره ئیعدامه‌کانی شاری سنه ناتوانی خه‌ونی رزگار بوون له جه‌مهوری ئیسلامی له گیان و خوینی خه‌لک دهر‌بی‌تی، ناچار قه‌یه‌ل‌قی (به‌ده‌ر) ره‌وانه ده‌کات و تا که‌ل‌به‌کانی له کانیه‌کان گیربکا و حیجابی‌کی کۆن له سلیمانی بنائینی.

بزوتنه‌وه‌ی دزی شەری به دەر له هیله گشتیه‌کانی ستراتژی‌ی خۆی ده‌بی ئەم کاره ده‌سه‌جی مه‌حکوم بکات و له دزی بوه‌ستی، به تایبه‌تی نوینه‌رانی ئەم بزوتنه‌وه‌یه له تورکیا ئەرکی‌کی گه‌وره‌تریان له سه‌رشانه که ئەویش هه‌لخه‌ران‌دنی

رای گشتیه دژ به سوپا و حکومه‌تی تورکیا، له کوردستانیش ئەگه‌رچی مه‌علوم نیه روداوه‌کان روو له کوییه ! به‌لام به عەمەلی دهرکه‌وت که دبلۆماسیه‌تی سه‌رووی ئیراده‌ی خه‌لکه‌وه که هه‌ردوو حیزبه ده‌سه‌لاتداره‌که پیا‌ده‌یان کردووه چه‌نده بێ سه‌مه‌رو سه‌نگایی بوو له به‌رامبه‌ر رووداوه‌کاندا، خه‌لکی کوردستان نه‌وه له دوا‌ی نه‌وه په‌نجه له گه‌ل سه‌رکوتی ده‌وله‌ته‌کان نه‌رم ده‌کن، نه‌وه له دوا‌ی نه‌وه به‌وه

پادههینرئ که حیزبه دهسهلاتدارهکانی کورد دهسهلاتی ئەزەلین و خوشی و ترشیمان بی ئەبی قبولیان بکهین، پیم وایه دەرسیکی میژویی که خەلکی کوردستان وەری گرت ئەوەیه که قبوئی دهسهلاتی حیزبێک یان ئایدهلوژیایهک بهستراوتهوه بههاتنهوهمیان له گەل بهرژهوهندی گشتی و پا بهند بوونیان به نازادی، وه لهو پروایهشم دەرسیک که سوپای تورکیا وەری دهگری ئەوەیه که سیاسەت به گوللهو به گوئیش دهگری، به دلنیايش دهئیم سوپای تورکیا له ههواری نیڕگزی چلئ نیڕگزی بهرناکهوئ!

فانکوڤهر

٢٠٠٣/٢/٢٦

تیبینی کوردستان نیت:

مەرح نییه ئەم نووسینه له گەل بیروبۆچونی نەتهوایهتیماندا بیت، که بۆچونی (کوردستان نیت) ه، بهلام بههزی برابوونمان بهنازادی دهبرینهوه، بلاویده کهینهوه... له گەل پێژ و خۆسهویستیماندا بۆ پارێزهرانی بیڕی نەتهوهیی و خهباتکاری ئەم ریگایه.

ئەم تیبینی یه لهژێر ههموو نووسینیکدا دهنووسریت... ٢٠٠٣-١-١٥